

EUD förbättrar information om EU genom EUD TV

22 april 2025

Foto: EUD TV

Europeiska dövunionen (EUD) lanserar EUD TV - en ny videoplattform som ska ge Europas döva medborgare bättre tillgång till information om EU-politik, rättigheter och samhällsfrågor.

Med stöd från EU:s CERV-program (Medborgare, jämlikhet, rättigheter och värderingar) satsar EUD på att göra EU mer tillgängligt genom EUD TV - en plattform där allt innehåll presenteras på teckenspråk. Innehållet består bland annat av djupgående intervjuer med EU-parlamentariker och beslutsfattare, aktuella politiska uppdateringar, inspirerande berättelser från dövsamhället samt utbildningsmaterial.

EUD TV kommer att visas på Youtube och medlemmar i EUD får exklusiv förhandsvisning den 23 april 2025 medan plattformen öppnas för allmänheten den 28 april 2025. Redan idag finns en trailer på vad som kommer att visas i deras program framöver.

Länk till deras Youtubekanal: youtube.com/@EUDTV

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Glad påsk!

22 april 2025

Projektet Syssna på mig sänder sitt slutwebbinarium live

22 april 2025

Foto: Syssna på mig

Efter tre års arbete för att öka kunskapen om psykisk hälsa på svenskt teckenspråk är det dags att knyta ihop säcken. Den 24 april livesänder projektet Syssna på mig sitt avslutande webinarium - ett evenemang fyllt med reflektion, inspiration och samtal om vägen framåt.

Torsdag den 24 april kl. 19.00–20.30 bjuder projektet Syssna på mig in till ett slutwebbinarium som markerar slutet på ett viktigt treårigt Arvsfondsprojekt. Webbinariet sänds live via Zoom från Örebro i samarbete med Teckenbro och är öppet för alla som vill delta. Projektledarna Sara Schöldt och Anna Racki kommer att sammanfatta vad projektet uppnått, dela insikter och lyfta berättelser från deltagare. Det blir också tillfälle att prata om hur arbetet för ökad öppenhet kring psykisk ohälsa bland döva kan fortsätta. Christina Eriksson från SDR:s styrelse medverkar som gäst.

Projektet Syssna på mig startade 2022 och har haft som mål att bryta tystnaden kring psykisk ohälsa inom dövsamhället. Genom berättelser, workshops, digitala föreläsningar och sociala medier har projektet nått ut till döva runt om i Sverige med information och stöd – allt på svenskt teckenspråk. En av de viktigaste milstolparna är lanseringen av en ny webbsida, tillgänglig via SDR:s hemsida, som samlar kunskap, råd och berättelser om psykisk hälsa. Den kommer att finnas kvar som ett stöd även efter projektets slut.

Information om hur man anmäler sig till webbinariet eller ytterligare information hittar ni på SDR:s hemsida eller deras sociala medier.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Mysteriet i Gökova - majoriteten av byborna är döva

22 april 2025

Foto: Hürriyet

I den lilla byn Gökova i norra Turkiet lever mer än hälften av invånarna med dövhet. Det isolerade samhället, som ligger cirka 120 kilometer från Samsun och 40 kilometer från närmaste stad Alaçam, väcker nu både nationell och internationell uppmärksamhet. Invånare vittnar om generationer av familjer där dövhet är vanligt förekommande, men orsaken bakom tillståndet är fortfarande ett mysterium.

Gökova är ett landsbygdssamhälle med omkring 120 invånare. Enligt byns lokala ledare, Muhtar Eyüp Tozun, har dövheten i byn blivit så utbredd att teckenspråk nu används av hela byn. Utomstående som besöker området har ofta svårt att kommunicera med invånarna. Muhtar säger till tidningen Hürriyet att nästan alla där själv är döva själva eller har en döv i familjen. De tror att det handlar om förorenade vattenkällor, inte om släktskap mellan makar. Han berättar att han själv har nio syskon, varav fyra är döva.

Flera andra invånare bekräftar situationen. 85-åriga Satı Tozun berättar att fyra av hennes barn och barnbarn är döva. Rahmi Çizin, en annan boende i byn, uppger att det finns minst 48 personer i byn med någon form av funktionsnedsättning. Han säger att alla behöver vård eftersom de inte har rent vatten och är därför i stort behov av hjälp. Ali Tüzün, även han boende i Gökova, menar att livet i byn är tufft eftersom det är svårt för många att försörja sig. De får viss hjälp från staten, men det räcker inte. De har alla lärt sig att kommunicera med teckenspråk över tid.

Orsaken till dövheten bland befolkningen där är ännu oklar. För närvarande finns inga officiella medicinska utredningar som klargör orsaken bakom det ovanligt höga antalet döva i Gökova. Vissa forskare och experter misstänker att det kan handla om genetiska faktorer, eftersom inavel är mer förekommande i isolerade samhällen. Samtidigt finns det också teorier om att förorenat vatten är en bidragande orsak. Metaller som järn och arsenik, liksom andra kemikalier från industriellt avfall, har i tidigare fall kopplats till försämrad hörsel. Invånarna i

Gökova hoppas nu på att myndigheterna ska ta situationen på allvar och initiera medicinska och miljömässiga undersökningar för att hitta svar – och lösningar.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Nationell samordningsfunktion för tolktjänst

22 april 2025

Foto: Regeringskansliet

Regeringen har gett Myndigheten för delaktighet (MFD) i uppdrag att bygga upp en ny, nationell funktion som ska samordna tolktjänsten i Sverige. Syftet är att förbättra och säkra tillgången till tolk av god kvalitet för alla med dövhet, hörselskada eller dövblindhet. Beslutet bygger på förslag från Tolktjänstutredningen (SOU 2022:11), där man tydligt pekade på behovet av en sammanhållen och långsiktig struktur.

I ett uttalande från Regeringen säger socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall att alla ska ha möjlighet att delta fullt ut i samhället, oavsett funktionsförmåga. En väl fungerande tolktjänst är avgörande för jämlika levnadsvillkor.

Den nya nationella funktionen kommer bland annat att följa utvecklingen av tolktjänsten, samla in och sprida information, samordna utvecklingsarbete och öka kunskapen i samhället om behov och rättigheter för personer med dövhet, hörselskada och dövblindhet. MFD ska även ta fram ett förslag på hur statens bidrag till regionerna för tolktjänst ska fördelas och hur resultaten ska följas upp. För detta arbete får MFD använda fem miljoner kronor. Senast 1 september 2025 ska en första rapport lämnas till Regeringskansliet, och ett detaljerat förslag om statsbidrag ska redovisas senast 1 mars 2026.

I tolktjänstutredningen från 2022 som ligger till grund för detta beslut, finns även

en lång rad förslag för att förbättra tolktjänsten på sikt. Bland annat vill man införa en ny lag om tolktjänst som ersätter dagens regler i hälso- och sjukvårdslagen, höja statsbidraget till regionerna kraftigt, samla stöd för tolk i arbetslivet hos Arbetsförmedlingen, se över stödet för tolk i vuxenutbildning och utveckla ett gemensamt system för distanstolkning mellan regionerna.

Dessutom vill man se bättre samordning kring utbildning, kompetensutveckling och jämställdhet inom tolktjänsten. Och så föreslås en särskild analys av barns och ungas behov av tolk inom fritidsliv och kultur. Den nya samordnande funktionen ska arbeta nära regionerna, intresseorganisationer och andra berörda aktörer för att skapa ett mer jämlikt och tillgängligt samhälle.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Teckenrapport VODD: Döv teckenspråkstolk

22 april 2025

Foto: Teckenbro AB

Välkommen till Teckenrapports voddserie, där vi i fyra delar diskuterar fyra olika ämnen. Dagens ämne är: Döv teckenspråkstolk.

Idag utbildar fler och fler döva sig till teckenspråkstolkar. Men begreppet döv teckenspråkstolk är fortfarande relativt nytt och okänt. Vad gör egentligen en döv teckenspråkstolk och varför är de så viktiga? Och hur klarar de egentligen av att tolka, när de själva inte hör? Det pratar vi om idag.

Med i studion finns Mona Riis, döv teckenspråkstolk med tilläggsutbildning i rättstolkning och psykiatri, samt Sarah Remgren, dövblind tolkanvändare. Både Mona och Sarah utbildar just nu blivande döva teckenspråkstolkar och dövblindtolkar. Diskussionen leds av Kenny Åkesson. Alla tre jobbar på Teckenbro.

Har du använt en döv teckenspråkstolk? Vad tänker du kring dagens ämne?

Diskutera gärna med dina vänner, familjen eller någon annan och kommentera i våra sociala medier.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Döv målvakt gör första målet i Kings League France

22 april 2025

Foto: MédiaPi

Söndagen den 6 april lanserades fotbollsligan Kings League France i Parisregionen och det var Guillaume Lesec, en döv målvakt, som skrev historia genom att bli den allra första målskytten i turneringen.

Guillaume Lesec, 30 år, är en målvakt som har spelat i Ligue 2 och på nationell nivå innan han i juli 2024 anslöt till US Colomiers (N3). Han har spelat över 200 matcher i karriären inklusive matcher med Frankrikes dövlandslag i bland annat Deaflympics 2017 i Turkiet och EM 2019 på Kreta. I Kings League France spelar han i ett av de åtta lagen i ligan; Panam All Starz.

Kings League är en sjuannafotbollsturnering som lanserades för ett par år sedan i Spanien av den före detta fotbollsstjärnan Gerard Piqué. Det är en innovativ tävling med fokus på underhållning. Lagen leds av kända profiler från fotbollen eller internet. Kings League utmanar de klassiska fotbollsreglerna, nämligen avspark i vattenpolostil, matcher på 40 minuter och obegränsade byten. Före matchen drar varje lag ett hemligt kort som kan aktiveras mellan minut 20 och 38 (dubbla mål, straff, tillfällig utvisning och så vidare). Vid minut 38, om ett lag leder, räknas alla mål dubbelt. Vid oavgjort följer fem tidsbegränsade straffar. Lagen består mestadels av amatörspelare, men leds ofta av kända influencers eller tidigare professionella fotbollsspelare. Kings League har expanderat snabbt och finns nu även i Central- och Sydamerika, Italien, Brasilien, Tyskland – och från den 6 april

2025 även i Frankrike.

Under premiäromgången besegrade Guillaumes lag laget Wolf Pack FC med 5-2. Guillaume gjorde två mål, varav det första var matchens första mål. Han utsågs också till matchens bästa spelare. Premiären samlade över 200 000 tittare online. Man kunde då se hur stämningen och atmosfären i tävlingen skiljer sig helt från klassisk fotboll. Tävlingen fortsätter varje söndag, med slutspel mellan den 8-25 maj där Frankrikes mästare ska koras. De fyra bästa lagen kvalificerar sig till Kings World Cup Clubs, som spelas 1-14 juni 2025 i Frankrike. Det finns även en damversion av tävlingen, Queens League.

Aurélien Manceaux, MédiaPi

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Tusentals deltog i dövas stora protestmarsch i Warszawa

22 april 2025

Foto: Fundacja Kinematograf

Omkring fem tusen döva personer och deras allierade samlades i Warszawa den 4 april för att delta i en av de största demonstrationerna för dövas rättigheter i Polen genom tiderna. Protestmarschen gick från stadens centrum till parlamentet. Under marschen krävde deltagarna bland annat att det polska teckenspråket (PJM) erkänns som ett officiellt minoritetsspråk, bättre tillgång till teckenspråkstolkar och ett rättvist socialt stöd.

I fredags fylldes Warszawas gator av tusentals demonstranter som deltog i *Wielki Protest Głuchych* – Den Stora Dövprotesten. Enligt Krzysztof Kotyniewicz, ordförande för det polska dövförbundet, var detta den största manifestationen sedan 2014. Demonstrationen började vid Plac Defilad och avslutades framför det

polska parlamentet.

Under slagord som "Vår tystnad betyder inte vårt samtycke" och "Stoppa diskrimineringen av döva" uttryckte deltagarna frustration över att deras grundläggande rättigheter fortfarande ignoreras av myndigheterna. Demonstranterna bar blågula flaggor, vilket är symbolen för döv enighet, och höll upp skyltar med krav på lika behandling i utbildning, vård, arbetsliv och offentlig kommunikation.

Protesten hade tre huvudkrav där den ena var att officiellt erkänna PJM som ett minoritetsspråk, så att döva får rätt att använda sitt språk i skolor, på sjukhus, polisstationer och andra myndigheter. Det andra kravet var högre ekonomiskt stöd eftersom många döva idag lever på ett vårdbidrag på endast 215,89 złoty per månad (ungefär 550 svenska kronor). Det är en summa som inte ens räcker till några timmars tolkhjälp. Det tredje huvudkravet var full tillgång till teckenspråkstolkar och information. I nuläget är bara hälften av innehållet i tv och media tillgängligt för döva, och många får inte hjälp i akuta vårdsituationer. Vad gäller vårdsituationer uppmärksammade demonstranterna särskilt de livshotande konsekvenserna av bristande tillgång till tolkar inom sjukvården. Under marschen visades symboliska artefakter som en kista med texten "Jag väntade på en tolk..." för att illustrera hur döva riskerar att dö på grund av kommunikationsmissar.

Krzysztof sa till nyhetssidan EuroNews att de inte kräver privilegier utan jämlikhet. Han påpekade att även om det finns lagar som erkänner rätten till tillgänglighet, så saknas det fortfarande ett tydligt erkännande av teckenspråket i grundlagen.

Dagens lagstiftning räcker inte till, menar många inom dövsamhället. Ett dövt par som rest till Warszawa för att delta i demonstration uttryckte sin frustration över att betraktas som andra- eller tredjeklassens medborgare och sa att staten bara stödjer dem i teorin, inte i praktiken. Trots internationella rekommendationer – bland annat från FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning – har Polen ännu inte erkänt PJM som officiellt språk.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Våld mot döva kvinnor

22 april 2025

Filmen är på internationella tecken men man kan välja svenska som undertext.

Våld mot kvinnor är ett globalt problem, men hur ser det ut specifikt för döva kvinnor? Vi har träffat döva representanter från organisationer i Sverige och Frankrike som arbetar för att stödja och skydda våldsutsatta döva kvinnor.

I Sverige arbetar organisationen "Nationell kvinnojour och stöd på teckenspråk" med att hjälpa döva, hörselskadade och dövblinda samt andra teckenspråkiga kvinnor som utsatts för våld. Kvinnojouren erbjuder stödsamtal, juridisk rådgivning och hjälp med myndighetskontakter genom videosamtal på teckenspråk. Dessutom har de ett skyddsboende för kvinnor i behov av akut skydd. Organisationen betonar vikten av att skapa trygga miljöer där döva kvinnor kan känna sig hörda och förstådda, och de arbetar aktivt för att utbilda myndigheter om de särskilda utmaningar som dessa kvinnor möter.

Hos organisationen Döva kvinnliga medborgare i solidaritet i Frankrike är situationen liknande. De vittnar om att döva kvinnor ofta står inför ytterligare hinder på grund av språkbarriärer och bristande tillgänglighet. Enligt franska aktivister är ekonomiskt våld ett särskilt stort problem, där kvinnor manipuleras och utnyttjas ekonomiskt av sina partners. Dessutom vittnar många om svårigheter att anmäla övergrepp och få tillgång till rätt stöd eftersom många stödlinjer och myndigheter saknar teckenspråkstolkning.

Både i Sverige och Frankrike finns en stark vilja att öka samarbetet mellan europeiska länder för att skydda döva kvinnor och ge dem rätt till samma hjälp som hörande kvinnor. Ett initiativ som nyligen diskuterats är att skapa en gemensam europeisk plattform för stöd till döva kvinnor som utsatts för våld, där de kan få information, rådgivning och kontakt med organisationer i olika länder. Det finns också förslag om att införa lagkrav på att alla stödlinjer och kriscentra ska ha teckenspråkstolkning dygnet runt.

Aktivister och experter menar att det behövs fler organisationer, bättre utbildning

och ökad medvetenhet för att kunna bekämpa våldet. Det handlar inte bara om att ge stöd till de som redan drabbats, utan också om att arbeta förebyggande genom utbildning och informationskampanjer. Målet är tydligt: Antalet döva kvinnor som utsätts för våld ska vara noll.

Mona Riis, Teckenbro

Céline Remplon, MédiaPi

Alena Barabanova, VisualBox

SDR säger att krisinformation måste finnas på teckenspråk

22 april 2025

Foto: SDR

Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) vill att krisinformation alltid ska finnas på teckenspråk. De menar att döva ofta glöms bort vid kriser och att det kan få allvarliga följder. Nu vill de att lagen ska ändras så att alla har rätt till information, oavsett språk. Därför har de lämnat in ett remissvar på Regeringens betänkande av utredningen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig.

SDR tycker att det är bra att staten vill stärka beredskapen vid kriser. Men de lyfter fram ett viktigt problem: Döva och personer som använder svenskt teckenspråk får inte alltid information i tid, eller ens alls, när det händer något allvarligt. Under coronapandemin visade det sig att många myndigheter, regioner och kommuner misslyckades med att snabbt ge information på teckenspråk. Det saknades till exempel teckenspråkstolkning vid presskonferenser. I vissa fall fanns tolk fysiskt på plats, men bilden på tolken syntes inte i sändningen eller på webben.

Detta är ett stort problem, enligt SDR. I en kris är det livsviktigt att snabbt kunna ta del av instruktioner från myndigheterna. Om döva inte får samma chans att få information kan det bli farligt både för dem själva och för andra. SDR vill därför att

lagen ändras. De menar att det ska stå tydligt att kommuner och regioner måste ge all viktig krisinformation på svenskt teckenspråk. Viktiga system som Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA), myndigheternas hemsidor och appar för krisinformation måste fungera även för döva och hörselskadade.

Det räcker inte med information i efterhand. Vid akuta händelser måste information på teckenspråk finnas i realtid – alltså direkt när det händer. SDR föreslår till exempel att TV-sändningar alltid ska ha tolk, och att myndigheternas digitala kanaler erbjuder filmer eller liveöversättningar till teckenspråk. De tycker också att kommuner och regioner behöver utbilda sin personal om hur man möter döva i en kris, och att kriscentrum ska ha personal med kunskap om dövas behov. Dessutom vill de att kommuner samarbetar med organisationer för döva när de planerar sin beredskap.

Bakgrunden till SDR:s uttalande är en statlig utredning som föreslår bättre ansvar och regler för hur kommuner och regioner ska agera vid fredstida kriser och höjd beredskap. SDR tycker att förslagen är bra, men vill lägga till ett tydligt krav: Att döva inte glöms bort. De hänvisar också till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Där står det att alla ska ha lika rätt till information, även i krissituationer. SDR uppmanar därför regeringen att se till att rätten till teckenspråk finns med i lagstiftningen.

Avslutningsvis betonar SDR att ingen ska lämnas utanför i en kris. Alla, oavsett språk eller funktionsvariation, har rätt att kunna skydda sig själva och andra – med hjälp av tydlig, tillgänglig och snabb information.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com